

LUONNOS

XX.3.2015

KUNTIEN ITSEHALLINNOLLISTEN TEHTÄVIEN KARTOITUKSEN VALMISTELURYHMÄ**Asettaminen**

Valtiovarainministeriö on tänään asettanut työryhmän valmistelevaan ja toteuttamaan kuntien itsehallinnollisten tehtävien kartoituksen

Toimikausi

XX.3.2015 – 31.10.2015

Tausta

Kuntien tehtävien arviointi -työryhmä (VM107:00/2011) teki selvityksen vuoden 2012 aikana kuntien lakisääteisistä tehtävistä. Tehtäväkartoitus valmistui vuonna 2013 (Kuntien tehtävien kartoitus, VM 2/2013). Arviointityöryhmä ehdotti loppuraportissaan, että ministeriöt pitävät tehtäväkartoituksen tuottaman tietoaineiston ajan tasalla ja aineisto analysoidaan ja käsitellään säännöllisin välein. Valtiovarainministeriö on käynnistänyt keväällä 2015 lakisääteisten tehtävien ja velvoitteiden tietoaineistoa koskevan päivityksen.

Uuden kuntalain on tarkoitus tulla voimaan 1.5.2015. Uudessa kuntalaissa valtiovarainministeriön vastuulla on julkisen talouden suunnitelmaan kytkeytyvän kuntatalousohjelman valmistelu. Kuntalain mukaan kuntatalousohjelman tulee koskea kaikkia kuntien tehtäviä ja ohjelmassa tulee eritellä kuntien lakisääteiset ja itsehallinnolliset tehtävät. Päätäessään julkisen talouden suunnitelman kuntatalouden rahoitusasematavoitteesta hallitus tulee päättämään mahdollisesti myös toimenpiteistä tavoitteen saavuttamiseksi. Toimenpiteet voivat koskea esimerkiksi kuntien lakisääteisten tehtävien vähentämistä. Lisäksi hallitus voi päättää myös kunnille asetettavasta omasta tavoitteesta kuntatalouden rahoitusasematavoitteen saavuttamiseksi. Julkisen talouden suunnitelman ja kuntatalousohjelman valmistelemiseksi tarvitaan yhtenäinen tietopohja kuntien kaikista tehtävistä ja niihin käytetyistä resursseista.

Kuntien tehtävien arviointi -työryhmä ehdotti, että kuntien itsehallinnolliset tehtävät selvitetään ministeriöiden ja Suomen Kuntaliiton toteuttamalla kartoituksella.

Kuntalain mukaan kunnan tehtävät jakautuvat lakisääteisiin tehtäviin ja itsehallinnon nojalla kuntien itselleen ottamiin vapaaehtoiisiin tehtäviin. Kuntalain mukaan kunta voi sopimuksen nojalla ottaa hoitaakseen muitakin kuin itsehallintoonsa kuuluvia julkisia tehtäviä. Käytännössä itsehallinnolliset tehtävät vaihtelevat kunnittain paikallisten tarpeiden, tehtyjen päätösten ja tilanteiden mukaisesti. Itsehallinnollisilla tehtävillä on tavoiteltu joustavuutta siten, että kunnalle kuuluvat tehtävät voivat vaihdella eri aikoina ja kunnittain.

Itsehallinnollisiin tehtäviin ei lähtökohtaisesti liity velvoittavaa sääntelyä niiden toteuttamiseen. Kunnilla on siis harkinta- ja päätösvalta sekä rahoitusvastuu sen suhteen, missä laajuudessa ja miten nämä tehtävät hoidetaan.

Kuntien itsehallinnollisten tehtävien sisällöstä, tehtävien luonteesta ja tehtävien yhteydestä kuntien lakisääteisiin tehtäviin ei ole olemassa koottua tietoa. Itsehallinnolliset tehtävät voivat olla sellaisia, joita kunnat ovat ottaneet omilla päätöksillä hoitaakseen. Itsehallinnolliset tehtävät voivat liittyä kuntien lakisääteisten ja määrärahasidonnaisten tehtävien hoitamiseen. Itsehallinnolliset tehtävät voivat liittyä myös valtion hoitamiin tehtäviin, joissa kunnat osallistuvat niiden hoitamiseen. Kunnat voivat myös laajentaa niille annetun lakisääteisen tehtävän sisältöä omin päätöksin.

Tavoite

Itsehallinnollisten tehtävien kartoituksen tavoitteena on muodostaa kuntatalousohjelmaa ja kuntien tehtäviin ja velvoitteisiin liittyvää päätöksentekoa varten kokonaiskuva itsehallinnollisten tehtävien

sisällöstä ja laajuudesta sekä kuntakohtaisesta vaihtelusta. Lisäksi selvitetään tehtävien yhteys kuntien lakisääteisiin tehtäviin.

Kartoituksen tavoitteena on tuottaa päätöksentekoa ja jatkovalmistelua varten tietoa:

- Kuntien itsehallinnollisten tehtävien sisällöstä ja laajuudesta;
- Itsehallinnollisten tehtävien kustannuksista;
- Tehtävien ja kustannusten kuntakohtaisesta vaihtelusta;
- Itsehallinnollisten tehtävien liittymisestä valtion hoitamiin tehtäviin;
- Itsehallinnollisten tehtävien suhteesta kunnan lakisääteisiin tehtäviin ja palveluihin.

Itsehallinnollisten tehtävien kartoitus täydentää käynnissä olevaa kuntien lakisääteisten tehtävien kartoitusta.

Tehtävät

Kuntien itsehallinnollisten tehtävien kartoitukseen asetettavan valmisteluryhmän tehtävänä on:

- valmistella ja toteuttaa kunnille sähköinen kysely kuntien itsehallinnollisista tehtävistä ja niiden laajuudesta;
- analysoida ja tuottaa raportti kyselyn kautta saadun aineiston ja muun materiaalin pohjalta kuntien itsehallinnollista tehtävistä;
- tehdä ehdotus siitä, miten kartoitetaan ne tehtävät, joilla kunnat omin päätöksin laajentavat lakisääteisten tehtävien sisältöä ja palvelutasoa.

Kuntien itsehallinnollisia tehtäviä koskeva kysely tulee toteuttaa toukokuun loppuun mennessä 2015. Alustavien tulosten tulee olla käytettävissä kesäkuussa 2015 ja loppuraportin valmis lokakuun 2015 loppuun mennessä.

Kunnat voivat omin päätöksin laajentaa lakisääteisten tehtävien sisältöä ja parantaa palvelutasoa. Työryhmän tulee tehdä ehdotus, miten lakisääteisiin tehtäviin liittyvät tehtävien laajennukset ja palvelutason parantamiset selvitetään. Tämän selvityksen käynnistämisestä päätetään erikseen.

Organisointi

Itsehallinnollisten tehtävien kartoitusta ja analysointia varten asetetaan ministeriöiden ja Suomen Kuntaliiton edustajista koostuva valmisteluryhmä.

Valmisteluryhmän kokoonpano:

Hannele Savioja, finanssineuvos, valtiovarainministeriö (KAO) (puheenjohtaja)

N.N., valtiovarainministeriö (BO)

N.N., sosiaali- ja terveysministeriö

N.N., opetus- ja kulttuuriministeriö

N.N., ympäristöministeriö

N.N., Suomen Kuntaliitto

Minna-Marja Jokinen, lainsäädäntöneuvos, valtiovarainministeriö (KAO)

Ville-Veikko Ahonen, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö (KAO)

Liikenne- ja viestintäministeriötä, työ- ja elinkeinoministeriötä sekä maa- ja metsätalousministeriötä pyydetään nimeämään kartoitustyötä varten yhteyshenkilöt.

Itsehallinnollisten tehtävien kartoituksen valmistelussa työryhmän tulee kuulla kuntien edustajia.

Kustannukset ja rahoitus

Valmisteluryhmän työ tehdään virkatyönä.

Ylijohtaja, osastopäällikkö

Päivi Laajala

JAKELU valmisteluryhmä

TIEDOKSI

valtiovarainministeriö, KAO

valtiovarainministeriö, BO

sosiaali- ja terveysministeriö

opetus- ja kulttuuriministeriö

ympäristöministeriö

Suomen Kuntaliitto

LIITE Muistio kuntien itsehallinnollisten tehtävien kartoituksesta